

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 17 februari 1921 kl. 2 e. m.

Utlåtande angående verkställd granskning av riksdagsbibliotekets styrelse och förvaltning.

Enligt § 4 i den för bankoutskottet gällande instruktion har utskottet granskat riksdagsbibliotekets tillstånd och förvaltning. För sådant ändamål har utskottet tagit kännedom om den av styrelsen för riksdagsbiblioteket till utskottet avlämnade, till riksdagen ställda och härmed överlämnade berättelsen över bibliotekets förvaltning under år 1920; och har utskottet därvid icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att styrelsen för riksdagsbiblioteket må tillerkännas ansvarsfrihet för förvaltningen av riksdagsbiblioteket under år 1920.

Stockholm den 17 februari 1921.

På bankoutskottets vägnar:

K. J. GUSTAFSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar Gustafsson, Wickman, Lindley, Vindahl, Wigforss, Bondeson, Enhörning och Bodin samt

av andra kammaren: herrar Gustafsson i Örebro, Sommelius, Ryberg, Borggren, Wikström, Andersson i Milsmaden och Höglund.

Riksdagsbiblioteket.

Biblioteksstyrelsens årsberättelse 1920.

Till riksdagen.

Jämlikt § 5 i stadgar för riksdagsbiblioteket får biblioteksstyrelsen härmed till bankoutskottet avlämna till riksdagen ställd berättelse över bibliotekets förvaltning under år 1920.

*Allmän
verksamhet.*

Bibliotekets egentliga verksamhet har under året kunnat ostört fortgå. Det har hållits öppet enligt den i stadgarna för detsamma fastställda tiden.

Det under år 1919 påbörjade revideringsarbete av bibliotekets samlingar har fortskridit under år 1920, varvid samtliga fack genomgåts och granskats med hänsyn till böckernas signering.

Jämlikt § 16 i bibliotekets stadgar har styrelsen trätt i författning om utarbetande av »reglemente för riksdagsbibliotekets begagnande». Ett sådant reglemente blev den 26 november antaget och utfärdat, och kommer detsamma att i tryckt form hållas inom biblioteket tillgängligt för de besökande.

Rörande bibliotekets användning av de myndigheter och korporationer, för vilka detsamma egentligen är avsett, såsom riksdagen och dess delegationer, kyrkomötet, Kungl. Maj:ts kansli och de centrala ämbetsverken samt de av Kungl. Maj:t eller enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande tillsatta kommittéer och sakkunniga, torde böra framhållas, att den centrala förvaltningens män i ej ringa utsträckning börjat utnyttja bibliotekets samlingar. Bland sina besökande och låntagare har biblioteket även haft att räkna tjänstemän från kommunala och andra institutioner samt ett icke ringa antal enskilda forskare. Förfrågningar i litterära och administrativa angelägenheter hava ingått från korporationer och enskilda såväl i huvudstaden som skilda delar av landet ävensom från utlandet, särskilt de nordiska grannländerna. Riksdagsbibliotekarien har även haft

att avgiva underdånigt utlåtande i ett från Kungl. Maj:t remitterat ärende rörande understöd åt viss person för studium av den s. k. frågebyrå-institutionen i England och Amerikas förenta stater.

Biblioteket har under året för sina lånesökande förmedlat lån från följande bibliotek och myndigheter: kungl. biblioteket, vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens bibliotek, riksarkivet, kungl. justitiedepartementet, Uppsala universitetsbibliotek, Lunds universitetsbibliotek och Göteborgs stadsbibliotek. I sin tur åter har biblioteket kunnat bevilja lån till: etnografiska museet, handelshögskolans i Stockholm bibliotek, svenska skogsvårdsföreningen, svenska stadsförbundet, Sveriges industriförbund, finska, polska och tyska beskickningarna, Uppsala universitetsbibliotek, Lunds universitetsbibliotek, Göteborgs stadsbibliotek, Jönköpings högre allmänna läroverks bibliotek och Skånes handelskammare samt ett antal utanför Stockholm boende enskilda forskare.

Antalet under året till utlåning framtagna volymer — här ej inberäknade de ur referensbibliotekets samlingar begagnade — belöper sig till inalles 9,806.

Bibliotekets tillväxt under det gångna året omfattar 4,130 volymer i 3,774 band, och uppgår för närvarande bibliotekets hela bokförråd med undantag av dupletter och vissa ej inordnade serier till något över 56,000 band. *Tillväxt.*

Utom de accessioner, som tillförts biblioteket genom inköp, hava ej obetydliga sådana också kommit biblioteket till godo på bytes- och gåvoväg.

Det utbyte av parlamentariskt tryck, som äger rum mellan riksdagen och ett antal europeiska och utomeuropeiska riksförsamlingar, och som under världskriget varit svårt att upprätthålla, har åter börjat att mera tillfredsställande fungera. Dock äro förbindelserna på vissa håll, såsom med Ryssland, Österrike och Ungern, ännu avbrutna. Å andra sidan har under året en ny bytesförbindelse knutits, nämligen med Åbo akademis bibliotek.

Från svenska myndigheter och institutioner har biblioteket fått mottaga exemplar av utkommet officiellt och statsunderstött tryck. Från ett par kommittéer, som under året slutfört sitt arbete, har överlåtelse gjorts av diverse tryckalster.

I egenskap av givare hava dessutom följande in- och utländska institutioner, korporationer och enskilda ihågkommit biblioteket:

- Stockholm. Allmänna valmansförbundet.
 Arbetarinstitutet.
 Folkbildningsförbundet.
 Generalstabens litografiska anstalt.
 A.-B. Göteborgs bank.
 Handelshögskolan.
 Handelskammarmötets kommitté.
 Karolinska mediko-kirurgiska institutet.
 Konungariket Sveriges stadshypotekskassa.
 Kungl. biblioteket.
 Kungl. lantbruksakademien.
 Lifförsäkringsaktiebolaget Thule.
 A.-B. Nordisk organisation.
 Redaktionen av Landstormsmannen.
 » » Svensk papperstidning.
 » » Tidskrift för den svenska pensionsförsäkringen.
 Représentation de la République Georgienne.
 Riksbanken.
 Riksdagens interparlamentariska grupp.
 Stadsfullmäktige.
 Statens industrikommission.
 Stockholms handelskammare.
 » högskola.
 » stads statistiska kontor.
 A.-B. Stockholmssystemet.
 Svenska arbetsgivareföreningen.
 » bryggareföreningen.
 » föreningen för industriellt rättsskydd.
 » försäkringsföreningen.
 » idoförlaget.
 » läkarsällskapet.
 » skogsvårdsföreningen.
 » teknologföreningen.
 » vattenkraftföreningen.
 Kungl. svenska vetenskapsakademien.
 Sveriges allmänna exportförening.
 » » hypoteksbank.
 » industriförbund.
- Karlstad. Handelskammaren.

Lund.	Universitetsbiblioteket.
Sundsvall.	Stadsfullmäktige.
Uppsala.	Studentkåren.
	Universitetsbiblioteket.
	Universitetskansliet.
Chicago.	John Crerar library.
Flensburg.	Internationella kommissionen för Slesvig.
Haag.	Organisation centrale pour une paix durable.
Helsingfors.	Socialstyrelsen.
	Statens centralbibliotek.
Kristiania.	Departementet for sociale saker.
	Kirke- og undervisningsdepartementet.
	Riksforsikringsanstalten.
	Det statistiske centralbyrå.
	Stortingets bibliotek.
	Universitetsbiblioteket.
Köbenhavn.	Bureau du conseil permanent international pour l'exploration de la mer.
	Grosserer-Societetets Komite.
	Rigsdagens Bibliotek.
	Rigsdagens Bureau.
	Universitetsbiblioteket.
London.	The Canadian Government Offices.
Paris.	Délégation du gouvernement élu de la République Irlandaise.
	État-Major du représentant militaire du chef suprême des armées russes.
Rom.	Institut international d'agriculture.
Tokio.	Redaktionen av »The Asian Review».
Washington.	Carnegie endowment for international peace.
	Library of Congress.
Åbo.	Åbo akademi.

Adelswärd, Th., friherre, Åtvidaberg.

Aldén, G. A., skriftställare, Stockholm.

Brusewitz, Axel, docent, Uppsala.

Fredrikson, V., försäkringsdirektör, Stockholm.

Giertz, K. H., med. doktor, lasaretsläkare, Umeå.

Gyllensvärd, V., registrator, Stockholm.

Hedré, G., professor, Stockholm.
Höckert, R., bibliotekarie, Stockholm.
von Krusenstjerna, A. W., f. d. kansliråd, Stockholm.
Landén, O. V., landskamrerare, Stockholm.
Psilander, H., professor, Uppsala.
Sahlgren, J., docent, Lund.
Thulin, E. J-son, byråchef, Stockholm.
Waldner, Dagmar, skriftställarinna, Stockholm.
Wikstrand, N. F. C., Chargé d'affaires de Suède, Tokio.

*Anslag för
bokinköp.*

I skrivelse till riksdagens bankoutskott, dagtecknad den 11 december 1919, gjorde styrelsen framställning om att utskottet måtte föreslå riksdagen att besluta, dels att anslaget för riksdagsbibliotekets komplettering och utvidgning, då 12,000 kronor, måtte för tiden från och med 1920 årligen utgå med ett till 15,000 kronor förhöjt belopp, dels att ett reservationsanslag av 12,000 kronor, att utgå med 4,000 kronor för vart och ett av åren 1920—1922, måtte ställas till biblioteksstyrelsens förfogande i och för bindning av svensk officiell statistik och kommittébetänkanden i riksdagsbiblioteket. På utskottets tillstyrkande hemställan beslöt riksdagen i enlighet med styrelsens framställning.

*Löneför-
hållanden.*

Dyrtidstillägg och tillfällig löneförbättring för år 1920 har beviljats riksdagsbibliotekets tjänstepersonal i enlighet med de för statens ämbetsverk fastställda normer. Sedan 1902 års löneregleringskommitté den 3 november 1920 framlagt utredning och förslag beträffande ny definitiv lönereglering för befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk, har biblioteksstyrelsen, i likhet med vad som ägt rum vid riksgäldskontoret och riksbanken, hos statsrådet och chefen för kungl. finansdepartementet anhållit om dennes medverkan, att uppdrag måtte lämnas löneregleringskommittén att jämväl framlägga förslag till ny lönereglering för riksdagsbibliotekets personal. I nådigt beslut den 10 december 1920 har dylikt uppdrag lämnats nämnda kommitté, och har jämväl riksdagsbibliotekarien, fil. doktor V. Gödel förordnats att i egenkap av representant för riksdagsbibliotekets personal såsom sakkunnig biträda kommittén vid ifrågavarande ärendes behandling.

Inom bibliotekets styrelse och tjänstepersonal har under det gångna året inga förändringar inträffat. Styrelsen har sammanträtt inalles 10 gånger eller, med undantag av själva högsommaren, vid pass en gång varje månad. Inom personalen har ingen tjänstledighet under året förekommit. Under semester har andre bibliotekarien Robert Höckert uppehållit riksdagsbibliotekariens tjänst och amanuensen Åke Luthander varit förordnad såsom andre bibliotekarie. Riksdagsbibliotekarien har varit i tillfälle att på ort och ställe taga kännedom om de under senaste år vid Uppsala universitetsbibliotek vidtagna ombyggnads- och nyanordningsförhållanden.

*Styrelse
och tjänste-
personal.*

Genom biblioteket har under året från trycket utgivits *Biblioteksstyrelsens årsberättelse 1919*, vilken tillställts vederbörande myndigheter samt bibliotek och intresserade enskilda.

*Utgivet
arbete.*

Stockholm den 12 januari 1921.

KNUT KJELLBERG.

SAM. CLASON.

EMIL KRISTENSSON.

VILHEM GÖDEL.
